

АНАЛИЗ

НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА УСТАНОВЕНИТЕ АНТИКОРУПЦИОННИ МЕХАНИЗМИ В ОКРЪЖЕН СЪД ВРАЦА

Настоящият анализ е изготвен с цел да се анализират и оценят прилаганите през 2014г. установени в ОС Враца антикорупционни механизми.

Целта е да се констатира адекватността им към действителността и евентуално да се предприемат мерки за тяхното допълване с нови механизми.

Ръководството на съда се обединява около становището, че корупцията има много измерения от гледна точка дейността и функциите на съда.

На първо място корупцията от гледна точка на образуване на делата. В съответствие с чл.9, ал.1 от ЗСВ Окръжен съд гр. Враца използва софтуер за случайно разпределение на делата и документиране на направения избор, разработен от Висш съдебен съвет. Софтуерът осигурява прозрачност при разпределението на делата, като позволява проверка на разпределението на всяко дело (на случаен избор, по дежурство, на определен съдия или кои съдии не участват в избора) и дали всички съдии са участвали при автоматичния избор. Разпределението на делата по докладчици се извършва според поредността на постъпването им (поредността на входящия номер в съда). Общото събрание на съдиите през 2009г. е приело Правила за случайно разпределение на дела в ОС Враца, които регламентират видовете дела, подлежащи на разпределение, начинът на определяне на разпределящи, процедурата по разпределяне на делата, особените режими на избор на докладчик (по дежурство, определен докладчик и без участие на определен докладчик). Със Заповед №598/06.10.2014г. на административния ръководител са определени постоянни въззивни наказателни състави, регламентиран е редът за заместване на отсъстващ член на състава, както и са изменени и допълнени видовете дела, които се разпределят на принципа „по дежурство“. Със Заповед №577/26.09.2014г. на административния ръководител са определени въззивни граждански състави, чиито членове се заменят на ротационен принцип на всеки 6 месеца, определен е и въззивен търговски състав, както и е регламентиран редът за заместване на отсъстващ член от състава. С двете заповеди са определени дни от седмицата за провеждане на заседания от едноличните и въззивни наказателни, граждански и търговски състави. Възможността за разпределяне на делата посредством регламентираните “особени режими” дава възможност да се съобразят специфичните хипотези на избор (напр.

дела, които се разглеждат по дежурство, връщане на вече образувани дела за повторно разглеждане от същия състав или от друг състав, участие на определен съдия в производство по мярка за неотклонение и др.). Особените хипотези произтичат от необходимостта за гъвкавост при приложението на правилото и осигуряват оперативност, бързина, съблюдаване на специално уредените процесуални срокове, и охраняват интересите на страните.

На второ място корупцията от гледна точка забава в изготвянето на съдебните актове. За изминалата 2014г. е запазена тенденцията за решаване на делата в сроковете, регламентирани с времевите стандарти (в 3-месечния инструктивен срок през 2014г. са приключили 97% от наказателните дела и 90% от гражданските и търговските дела), което сочи на липса на корупционни практики от такава гледна точка.

С оглед преустановяване на неоснователни отводи по делата и недопускане забавяне на съдопроизводството в ОС Враца от три години се води Регистър на отводите, който осигурява своевременна информация за съдебните отводи, като копие от всеки отвод, заедно с копие от протокола за избор на нов докладчик се подреждат хронологично от деловодителите в Регистъра. Информацията за направените отводи се вписва в Обобщения доклад за извършената проверка по администрирането на новообразуваните и висящи дела, както и на спрените и оставените без движение дела, който ежесечно се предоставя за сведение и контрол на административния ръководител за предприемане на мерки по компетентност. В края на 2014г. се констатира, че за трите години от въвеждане на този превантивен механизъм не са регистрирани случаи на неоснователни отводи. От 2013г. са налични и Регистри за нередности по администриране на въззивни жалби по наказателни и граждански дела на районните съдилища, които се явяват ефективен контролен механизъм върху дейността на районните съдилища по администриране на въззивните жалби, с което своевременно се отстраняват нередностите, водещи до бавен процес.

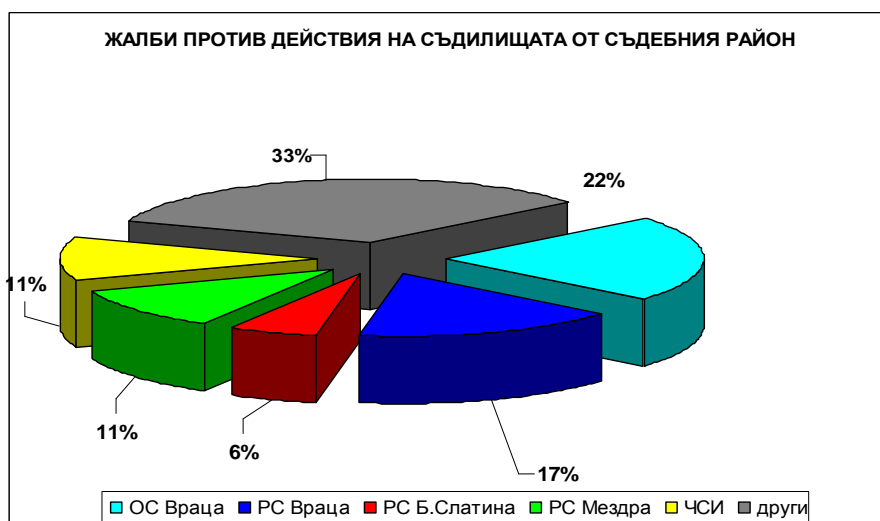
На трето място корупцията като разбиране за възможност от материална облага от страна на съдията-докладчик по делото при неизпълнение в срок на следващите се по закон задължения. За изминалата 2014г. е налице ежесечен контрол върху висящите и спрени производства, контролира се сročността на изготвяните съдебни актове. Сведения са до минимум забавянията по администрирането на делата и постановяването на съдебните актове (средната продължителност на разглеждане на гражданските дела първа инстанция е в рамките на 3.6 месеца, а на гражданските дела въззивна инстанция – 2.5 месеца. Що се отнася до частно-гражданските дела I инстанция, те са приключвали до 1 месец, а тези от въззивната инстанция,

съответно за 1.1 месеца. Средната продължителност на приключване на разгледаните през годината търговски дела е в рамките на 5.2 месеца, а на частните търговски дела – 1.6 месеца. Средната продължителност на наказателните дела от частен характер I инстанция е 1 месец, на частно-наказателните дела въззивна инстанция - 1.1 месеца и въззивните наказателни дела – 2.4 месеца. Общият характер дела, приключили с присъди през 2014г., са със средна продължителност на разглеждане от 2.3 месеца, прекратените по споразумение НОХД – 1.1 месеца, прекратените по други причини, включително и върнатите за доразследване - 1.8 месеца,).

В края на 2014г. Ръководството констатира следното:

1. При ежеседмичните проверки на кутията за сигнали за корупция не е установено наличие на такива.
2. В регистъра за 2014г. на подадените жалби, сигнали и предложения не са регистрирани сигнали за корупция против магистрати и служители.
3. В резултат на ежемесечните доклади от страна на ръководителите на отделения и от служба „Съдебно деловодство” е налице дисциплиниране на магистратите по отношение спазването на регламентиранияте времеви стандарти, вследствие на което няма безпричинно спрени и оставени без движение дела, като по спрените дела регулярно се изискват справки от институциите, където преюдициалните дела са висящи, с оглед своевременното им възобновяване. Налице е 100% насрочване в срок на новообразуваните дела.
4. През 2014г. не са подавани сигнали до ВСС и няма образувани дисциплинарни производства срещу магистрати от ОС Враца, което говори за спазване на Етичния кодекс на магистратите.
5. Не са налични данни за предприети следствени действия против магистрати от ОС Враца.

За онагледяване на констатираното по т.2 е следната графика:

От общия брой 18 подадени жалби 17% са по дела на РС Враца, 11% са по дела на РС Мездра и 6% са по дела на РС Бяла Слатина, 11% са против действия на ЧСИ, 22% са по дела на ОС Враца и 33% са от друг характер.

Намалението на общия брой подадени жалби през последните години говори за осъзнаването от страна на обществеността, че контролът върху правилността на постановяваните от съдилищата актове, както и върху извършваните от съдиите съдопроизводствени действия по гражданско-правните и наказателно-правните спорове се осъществява единствено и само по реда на процесуалните закони, които не предвиждат компетентност в тази насока на административните ръководители на съдилищата.

Комисия “Професионална квалификация, информационни технологии и статистика” на ВСС, в изпълнение на т.25 от Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност през 2013г. въведе механизъм за използването на електронен регистър на жалбите и сигналите на гражданите. В информационната система за приемане и обработване на жалби и сигнали за корупция в съдебната система, разработена по проект на ОПАК са регистрирани потребителско име и парола за всеки административен ръководител, което ни дава възможност да се информираме за постъпилите по електронен път във ВСС жалби и сигнали. От направената в края на 2014г. справка в този Регистър е видно, че във ВСС не са постъпвали жалби, касаещи ОС Враца.

Този анализ и извършеният мониторинг на постъпилите в съда през 2012, 2013г. и 2014г. жалби, предложения и сигнали, ни дава право да твърдим, че за поредна година няма регистрирани основателни жалби и сигнали за наличие на корупция от страна на магистрати и служители. Липсата на забава в изготвянето на съдебните актове и изпълнението в срок на следващите се по закон задължения от всеки магистрат, както и неналичието на сигнали за корупция и липсата на образувани дисциплинарни производства против магистрати дават увереност на Ръководството на съда, че е установило подходящи форми за наблюдение и съответни превантивни мерки за ефективно действие на установените антикорупционни механизми, които функционират адекватно и не е необходимо допълването им с нови механизми.

м. януари 2015г.